

Висновок. Цифрова компетентність фахівців-менеджерів є обов'язковою умовою їх ефективної професійної діяльності і являє системне утворення з виокремленням мотиваційно-ціннісного, когнітивного, діяльнісного та особистісно-розвивального компонентів. Формування цифрової компетентності майбутніх фахівців економічної сфери заснована на кібернетичному та технологічному підходах і складається із сукупності взаємопов'язаних етапів (ціннісно-орієнтувальний, інформаційно-когнітивний, організаційно-діяльнісний, контрольно-аналітичний). Цифровізація освітнього простору об'єднує всіх учасників педагогічної системи електронними ресурсами та контентами у межах єдиного навчально-виховного процесу, що забезпечує ефективне досягнення освітнього результату.

Література.

1. Буйдіна О. Інновації в освіті: світовий досвід і місцеві практики. *Імідж сучасного педагога*. № 1(190), 2020. С. 16-22.

2. Klochko O., Nagayev V., Kovalenko O., Fedorets V. Forming of professionally creative competence of prospective agrarian managers by facilities of digital technologies. Society. Integration. Education: Proceedings of the International Scientific Conference. [Online]. Volume IV, May 22th23th, 2020. S. 460-474. Web. 11 Jun. 2020.

3. Нараєв В., Грідін О., Чалій І., Півень А. Формування цифрової компетентності фахівців економічного фахового спрямування в умовах використання електронного порталу «Oracle» Імідж сучасного педагога. 2022. № 1(1202). С. 11-17.

ПІДХОДИ ДО МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИТРАТ ЗЕРНОВОЇ ГАЛУЗІ

**ОЛІЙНИК О.В., Д.Е.Н., ПРОФЕСОР,
МАКОГОН В.В., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,**

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Зернова галузь визнані лідер вітчизняного аграрного ринку та всієї економіки України. Рівень її розвитку є пріоритетним важелем забезпечення продовольчої та національної безпеки держави. Україна є одним із головних гравців на міжнародному ринку торгівлі зерновими, при чому тенденція до збільшення обсягів виробництва залишається достатньо стійкою протягом тривалого періоду. На жаль

початок військових дій в Україні чинить значні перешкоди подальшому нормальному розвитку зернової галузі, оскільки за прогнозами, виробництво пшениці в Україні на кінець 2029 р. мало б досягти 34 млн тонн і країна б увійшла б до 5 країн – провідних експортерів зернових.

Підтримання цієї динаміки вимагає збільшення інвестицій у новітні технології виробництва, збирання й переробки зерна. У той же час протягом 2000-2022 рр. спостерігається скорочення кількості зернозбиральних комбайнів у сільськогосподарських підприємствах з 65,2 до 26,5 тис. од. Причинами для цього є незбалансованість цінових тенденцій на готової продукції і засобів виробництва, що обумовлює зниження окупності інвестицій в останні. Зважаючи на це вимогою часу є дослідження методичних підходів до моделювання розміру капітальних інвестицій сільськогосподарських підприємств на оновлення зернозбиральної техніки за критерієм максимізації окупності витрат зернової галузі.

Проблемам оцінки та підвищення економічної ефективності витрат на виробництво зернових культур приділено значну увагу у працях В.Г. Андрійчука, В.І. Бойка, Ю.П. Воскобійника, Л.В. Забуранної, О.В. Захарчука, М.В. Зубець, П.Т. Саблука, І.В. Клочан, І.В. Кузьменко, Ю.О. Лупенко, В.Я. Месель-Веселяка, О.М. Шпичака.

Проблеми розвитку матеріально-технічного забезпечення зернової галузі досліджено у роботах В.В. Адамчука, Я.К. Білоуська, А.М. Головка, М.І. Грицишина, Г.М. Підлісецького, Л.В. Погорілого, О.В. Попка, В.Є. Скоцика. У своїх працях названі автори висвітлювали стан і перспективи забезпечення цієї галузі технічними ресурсами та оновлення її матеріально-технічної бази. Проте потребують подальшого дослідження підходи до визначення оптимальних обсягів інвестицій у оновлення парку зернозбиральних комбайнів з урахуванням рівня концентрації виробництва, динаміки цін на ринках засобів виробництва і агропродукції, агробіологічних чинників виробництва та конструктивних особливостей зернозбиральних комбайнів.

Зважаючи на вагомість обраного напрямку наукового пошуку було досліджено підходи до моделювання впливу на ефективність витрат на виробництво зерна пшениці капітальних інвестицій на оновлення зернозбиральної техніки.

Під час дослідження було встановлено, що незадовільний технічний стан парку зернозбиральних комбайнів більшості сільськогосподарських підприємств України обумовлює непродуктивні

втрати частини потенційного врожаю та веде до зниження ефективності операційних витрат на виробництво і збут продукції зернової галузі. При цьому незважаючи на фоні досить швидкі темпи розвитку зернової галузі темпи приросту інвестицій в оновлення власного парку зернозбиральних комбайнів виробників сільськогосподарської продукції є досить повільними, передумовами для чого є висока вартість цих машин та можливість їх залучення на період проведення збиральних робіт на умовах оренди.

Апробований методичний підхід дозволяє оцінити ефективність витрат на виробництва зерна пшениці та інвестицій оновлення парку зернозбиральних робіт з урахуванням агробіологічних особливостей виробництва і збирання пшениці, кон'юнктури цін на продукцію зернової галузі і зернозбиральні комбайни та фінансових чинників. Проведені розрахунки підтвердили економічну недоцільність інвестування коштів у оновлення парку зернозбиральних комбайнів для дрібних та середніх товаровиробників. У той же час оцінка впливу залучення кредиту за програмою «Доступні кредити «5-7-9%» для фінансування оновлення парку зернозбиральної техніки на прибутковість виробництва засвідчила, що більш прибутковим є обмолот 500 га пшениці двома комбайнами. Отже, застосування апробованого підходу дозволить уникати непродуктивних витрат за рахунок комплексного врахування технологічних і ринкових чинників формування оптимального рівня виробничих витрат.

Враховуючи встановлений вагомий вплив постійних витрат на фінансову результативність виробництва пшениці за умов активізації інвестиційної діяльності аграрного підприємства у подальшому доцільно більше уваги приділити дослідженню питань ризикованості їх здійснення. Зокрема потребують уточнення методичні аспекти оцінки впливу постійних витрат на формування операційного важеля та його ефекту в умовах дії ефекту спадної віддачі притаманного для аграрного виробництва.

Література.

1. Олійник О.В., Макогон В.В. Ефективність виробництва пшениці при різних підходах до формування парку зернозбиральних комбайнів сільськогосподарських підприємств. *Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки.* 2021. № 1. С. 207-221.
2. Особливості збирання урожаю ранніх зернових і зернобобових культур в господарствах Харківської області у 2015 р. / В.В. Кириченко, С.І. Попов, А.Н. Кобизева, С.А. Балюк та ін.; за ред. В.В. Грищаско, О.С. Федішина. Харків, 2015. 24 с.

3. 2022/2023 Cost of Production Farm Machinery.
URL: <https://www.gov.mb.ca/agriculture/farm-management/production-economics/pubs/calculator-farm-machinery-custom-and-rental-guide.pdf> (дата звернення: 07.02.2022)

4. Черемісіна С.Г., Россоха В.В. Ефективність виробництва зернових культур в Україні: аналіз сучасного стану та перспективи підвищення. *Економіка АПК*. 2021. № 6. С. 54-62.

5. Олійник О.В., Макогон В.В. Моделювання впливу капітальних інвестицій сільськогосподарських підприємств на ефективність витрат зернової галузі. *Агросвіт*. 2022. № 7-8. С. 10-21.

РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

***ОЛЬШАНСЬКИЙ О.В., Д.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ШІЛКІН Д., ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ***

Електронний бізнес (англ. Electronic Business), вид діяльності, що проводиться організацією з метою підвищення ефективності реального бізнесу, заснованому на використанні інформаційних технологій. Він охоплює всі види підприємницької діяльності, що можуть здійснюватися в кібер-просторі [1]. Бізнес класифікується як електронний, якщо хоча б дві його складові з чотирьох (виробництво товару або надання послуг, маркетинг, доставка і розрахунки) здійснюються за допомогою Інтернету [2].

Електронну комерцію також можна визначити як діяльність спрямовану на вчинення будь-яких форм угод з використанням електронних систем і мереж з метою отримання в кінцевому рахунку прибутку при цьому замінюючи прямий фізичний контакт на використання віртуальних посередників. До електронної комерції відноситься:

– електронний обмін інформацією (Electronic data interchange скороч. EDI). Це обмін між організаціями діловими, комерційними і фінансовими електронними документами;

– електронний рух капіталу (проведення грошових трансакцій з одного рахунку на інший), який передбачає наявність електронних грошей. Як приклад, система міжнародних міжбанківських розрахунків SWIFT;